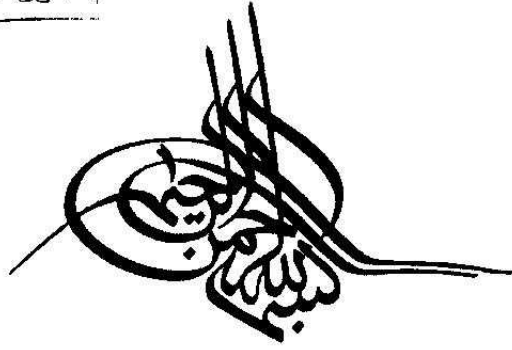

۲۱۵۸۵۲۱

الار حوقتی پوشوی

مؤلف:

حسین عسکری

مدیر عامل مؤسسه حقوقی هومت

۱۳۹۹

سرشناسه	: عسکری، حسین، ۱۳۶۴-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
	: Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: آثار حقوقی پولشویی/تالیف حسین عسکری
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات شیل، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۸ص.
شابک	: 978-622-747636-1
وضعیت فهرست نویسی	: ضمیمه
یادداشت	: کتابنامه: ص ۲۱۱.
موضوع	: پول شویی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Money laundering -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: پول شویی -- قوانین و مقررات
موضوع	: Money laundering -- Law and legislation
رده بندی کنگره	: KMH۰۶۶
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۱۵۵
شماره کتابشناس ملی	: ۷۳ ۷۲۴
وضعیت رکورد	: ضمیمه

آثار حقوقی پولشویی

ISBN: 978-622-7476-1-1

9 786227 476361

مؤلف: حسین عسکری

ناشر: انتشارات شیل

سال چاپ: ۱۳۹۹

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۷۶-۳۶-۱

قیمت: ۶۳۵۰۰ تومان

انتشارات شیل ناشر کتب تخصصی و دانشگاهی ۰۹۱۲۶۴۶۲۹۶۸ - ۷۷۷۴۲۵۵۱ (۰۲۱)

فهرست مطالب

۸	مقدمه
۱۳	گفتار اول
۱۵	مفهوم پول شری
۱۶	پول شویی در ادبیات حقوقی
۲۱	تعریف پول شویی
۲۲	گفتار دوم
۲۲	مفهوم پول شویی
۲۷	تاریخچه پول شویی در جهان
۲۸	تاریخچه پول شویی در ایران
۳۱	کارگران ایرانی، در خدمت پول شویی
۳۵	فراگرد پول شویی
۴۳	تاریخچه پول شویی و زمینه‌های آن در جهان
۴۵	اهداف پول شویی
۴۶	ویژگی های پول شویی
۴۶	الف. مسبوق به جرم مبنا یا مقدم
۴۷	ب. سازمان یافتگی
۴۹	ج. فراملی بودن
۵۰	د. مجرمین یقه‌سفید

- ۵۲ ----- فقدان بزه دیده مستقیم برای جرم پول شویی
- ۵۳ ----- عملیات پول شویی
- ۵۳ ----- مراحل پول شویی
- ۵۹ ----- زیان های ناشی از پول شویی
- ۶۰ ----- زیان های اقتصادی
- ۶۱ ----- آثار و زیان های اجتماعی و سیاسی
- ۶۴ ----- ایرادها و ایراد انگاری پول شویی
- ۶۴ ----- قاعده ید
- ۶۵ ----- قاعده سوق
- ۶۶ ----- قاعده صحت
- ۶۸ ----- ارکان جرم
- ۶۹ ----- رکن قانونی جرم
- ۶۹ ----- رکن مادی جرم
- ۷۶ ----- رکن معنوی جرم
- ۷۷ ----- پول شویی عمدی
- ۷۸ ----- پول شویی غیر عمدی
- ۸۰ ----- محتوا و گسترده وظیفه رازداری بانکی
- ۸۲ ----- استثنائات قاعده رازداری بانکی
- ۸۵ ----- افشای اطلاعات بانکی با رضایت مشتری
- ۸۶ ----- افشای اطلاعات بانکی برای مبارزه با جرائم
- ۸۸ ----- ارائه اطلاعات در پرونده های حقوقی
- ۸۹ ----- اعلام عملیاتی که متضمن پول شویی است
- ۸۹ ----- ارائه اطلاعات به مقامات نظارتی دولتی و شرکتی

- ۹۵----- گفتار سوم
- ۹۵----- مبارزه با پولشویی
- ۹۶----- پولشویی در کنوانسیون سازمان ملل متحد
- ۹۷----- اعلامیه بال
- ۹۷----- تقویت پرونده‌های مدیریت ریسک
- ۹۸----- پولشویی در کنوانسیون سازمان ملل متحد (پالمو)
- ۱۰۰----- کنوانسیون هایدلبرگ
- ۱۰۲----- توصیه‌های چهل‌گانه «گروه عملیات مالی شستشوی پول»
- ۱۰۴----- مؤسسات مالی، مدیران، کارکنان ارشد
- ۱۰۴----- نیروی ویژه اقدام مالی برای مبارزه با پولشویی
- ۱۰۶----- لیست سیاه
- ۱۰۷----- بانک‌های ایران در مبارزه با پولشویی
- ۱۰۹----- مکانیزم پولشویی
- ۱۱۱----- گونه‌های جرم پولشویی در بانک
- ۱۱۱----- انواع مکانیزم‌های مورد استفاده از خدمات بانکداری برای پولشویی
- ۱۲۱----- روش‌های پولشویی الکترونیکی
- ۱۲۲----- بانکداری پیوسته
- ۱۳۰----- مقایسه پولشویی سنتی با پول مدرن
- ۱۳۵----- روند توسعه بانکداری الکترونیکی در ایران
- ۱۳۶----- روند توسعه بانکداری الکترونیکی در ایران
- ۱۴۰----- عواقب پولشویی برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری
- ۱۴۱----- آثار سوء برای کارکنان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری
- ۱۴۴----- ریسک اعتباری

- ۱۴۴ اقدامات مؤسسات مالی برای مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم
- ۱۴۵ شناسایی مشتری
- ۱۴۵ عناصر اصلی در استانداردهای شناسایی مشتری
- ۱۴۷ شناسایی هویت مشتری
- ۱۴۸ گزارش دهی مبادلات مشکوک
- ۱۴۹ محصولات و خدمات پرریسک در مؤسسات مالی
- ۱۴۹ خدمات کارگزاری بانکی
- ۱۴۹ نگهداری سوابق
- ۱۵۱ الزامات واحد تصدیق
- ۱۵۱ استقلال واحد تطبیق
- ۱۵۱ جایگاه واحد تطبیق
- ۱۵۱ وظایف و مسئولیت‌ها
- ۱۵۲ راهکارهای اولیه مقابله بانک‌ها با پولشویان
- ۱۵۲ گفتار چهارم
- ۱۵۷ اقدامات صورت گرفته در خصوص مبارزه با پول‌شویی در ایران
- ۱۵۷ قبل از تصویب قانون مبارزه با پول‌شویی
- ۱۷۱ کاستی‌ها و مشکلات موجود در زمینه مبارزه با پول‌شویی در ایران
- ۱۷۶ شیوه‌های پیشگیری از جرم پول‌شویی
- ۱۸۲ راهکارها و اقدامات پیشگیرانه جرائم پول‌شویی
- ۱۸۴ پیشگیری از جرائم سازمان‌یافته و پول‌شویی
- ۱۸۷ تسهیل کشف و اثبات جرم
- ۱۹۳ مصادره و ضبط اموال در جرائم پول‌شویی

بی‌شک یکی از مهم‌ترین معضلات قانونی و اقتصادی که جهان به آن مبتلا است، مسئله پول‌شویی می‌باشد. ورود این پدیده ناشایست از نیمه دوم قرن نوزدهم بوده و از مسائل مستحدثه حقوق جزایی در جهان به شمار می‌رود. خوشبختانه «لایحه مبارزه با پول‌شویی» پس از چند سال مسکوت ماندن و با تغییراتی عمده جهت تأمین نظر شورای نگهبان، در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲ به تصویب مجلس و در تاریخ ۸۶/۱۱/۱۷ به تأیید آن شورای محترم رسیده که هم‌اکنون تحت عنوان «قانون مبارزه با پول‌شویی» مشتمل بر دوازده ماده و یک تبصره در ایران لازم‌الاجرا و آیین‌نامه آن نیز در تاریخ ۸۸/۹/۱۱ به تصویب هیأت وزیران رسیده است. قانون‌گذار از جرم پول‌شویی که برگردان فارسی واژه "Money Laundering" می‌باشد، تعریفی ارائه نداده است. فقط در ماده ۲ از قانون به ذکر اعمال و رفتارهایی که منتهی به مخفی ماندن منشأ و ماهیت عواید مجرمانه می‌شود، بسنده کرده است. با این وصف با استناد به همین ماده تعریف زیر را می‌توان استخراج نمود: «پول‌شویی عبارت است از: توسل به رفتارهای مصرحه در قانون، توأم با سوءنیت به قصد اختفا یا کتمان منشأ و ماهیت عواید مجرمانه با هدف قانونی جلوه دادن این عواید». همان‌گونه از ظاهر عبارت پول‌شویی برمی‌آید این اصطلاح در چند دهه اخیر وارد حوزه قانون‌گذاری کشور ما شده است. در نگاه اول هم به نظر می‌رسد، تعریف و درک مفهوم آن پیچیده باشد.

یعنی کسی که برای اولین بار این عبارت را می‌بیند در وهله اول نمی‌تواند درک کند منظور قانون‌گذار از آن چیست و مصادیق آن را به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند در ذهن خود تصور کند؛ اما به‌هرحال در قانون مبارزه با پول‌شویی، این جرم مورد تعریف و توضیح مقنن قرار گرفته است و نمی‌توان با تأکید و توجه به‌عنوان آن (پول‌شویی) که خالی از

ایراد هم نیست، از توضیح مسائل اساسی آن چشم پوشید و باید به اصل مطلب پرداخت. با توجه به مصادیق پولشویی که در قانون آمده (مانند تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به اینکه به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم به‌دست‌آمده باشد).

پولشویی جرمی است که با مسائل اقتصادی و محاسباتی و فرهنگ هر کشوری مرتبط است. در این پژوهش تلاش داشته که با مطالعه تطبیقی قوانین و مقررات پولشویی در ایران و برخی کشورها محاسن و معایب را استخراج نموده و قدمی در این حوزه در کنار اساتید آن برداشته باشیم؛ زیرا اگر پولشویی کنترل نشود اقتصاد هر کشوری دچار مشکلات اساسی می‌شود و به‌جای اینکه ثروت‌ها عادلانه توزیع شود و درآمدها از راه قانونی به دست آید، این دو مقوله راه انحرافی می‌پیمایند و در نتیجه باید در اجرای عدالت و سیاست‌گذاری و همچنین سیستم اقتصادی و بهره‌وری آن کشور شک کرد. امروزه به‌ویژه جنایاتی که مافکت، سرشار مادی در بردارند، به شکل سازمان‌یافته و توسط گروه‌ها و باندهای مافیایی و جنایتکار بعد فراملی ارتکاب می‌یابند؛ و جرائم سازمان‌یافته فراملی از مهم‌ترین مشکلاتی است که در دهه‌های اخیر توجه کشورها و سازمان‌های بین‌المللی را به خود جلب کرده است.

هدف غایی این گروه‌ها، تحصیل نفع مالی و مادی است؛ به‌گونه‌ای که ارتکاب جرم به یک صنعت و تجارت تبدیل‌شده است و درآمد حاصل از آن از درآمد بسیاری از مشاغل پردرآمد هم بیشتر است؛ اما با کسب این درآمدها و منافع، زنجیره ارتکاب جرم کامل نمی‌شود و تکمیل آن نیاز به حفظ این درآمدها و بهره‌جویی از آن دارد، به‌نحوی که ماهیت مجرمانه آن کشف نشود، تا علاوه بر جلوگیری از توقیف مال توسط مقامات قضایی و انتظامی، وقوع جرم مبنای کشف نشود؛ شخص مجرم شناسایی

نشده و تحت تعقیب قرار نگیرد. در این زمان است که مسئله شستشوی عواید حاصل از این جرائم مطرح می‌شود؛ مبادلات غیرقانونی به سبب عدم اعتماد متقابل و عدم امکان استفاده از ابزارهای متعارف و قانونی، عموماً به صورت نقدی انجام می‌گیرد که بدین ترتیب حجم هنگامی از نقدینگی ایجاد می‌شود که همواره در معرض خطراتی از قبیل سرقت، معدوم شدن، جلب نظر مقامات قانونی و منتهی شدن به کشف جرم مبنا قرار دارد؛ لذا باید به نحوی وارد اقتصاد قانونی گردد. افزایش جرائم و افزایش حجم نقدینگی ناشی از آن در سطح جهانی، موجب رشد چشمگیر پدیده پولشویی گردید. به نحوی که از دهه ۲۰۰۰ میلادی به بعد، جامعه جهانی را متوجه حجم گسترده و رشد سریع این پدیده و نقش آن در ارتکاب جرائم کرد. گسترش این پدیده حاصل سه روند متمایز جهانی بوده است:

روند اول، رشد شتابان بازارهای مالی است؛ در دهه اخیر، بازارهای مالی جهانی، ابعادی غول‌آسا یافته‌اند به گونه‌ای که هیچ‌ترز و تعادل میان بخش‌های مالی و واقعی اقتصاد جهانی وجود ندارد و تنوع چشمگیر ابزارها، رسانه‌ها و نهادهای مالی، امکان نظارت‌پذیری را بسیار دشوار کرده است.

روند دوم، انقلاب فناوری و علمی دو دهه اخیر است؛ بر اثر این تحولات، پیشرفت شگرفی در استفاده از رایانه و خدمات پیشرفته مخابراتی در زمینه دادرست‌های مالی رخ داده است. بدین ترتیب، دنبال کردن مسیر پول و هویت واقعی دادوستد کنندگان دشوار و در مواردی ناممکن است.

روند سوم، جهانی‌شدن و درهم‌آمیختگی اقتصادهای ملی و بازارهای مالی با یکدیگر است؛ بر اساس تحولات مربوط به جهانی‌شدن و آزادسازی بازارهای مالی، جابجایی

پول فراتر از مرزهای ملی به سبب ارتباط و ادغام بازارها با سهولت بیشتری نسبت به قبل امکان پذیر است.

در کنار این تحولات، عدم اطلاع‌رسانی دقیق و شفاف از فعالیت‌های پولشویان و شیوه‌های نفوذ عناصر دست‌اندرکار پول‌شویی در لایه‌های اقتصادی و از همه مهم‌تر در سیستم بانکی کشورها، در گسترش چنین پدیده‌ای مؤثر بوده است. به‌هرحال، پدیده پول‌شویی را می‌توان حلقه‌ای از جریان‌های منفی جامعه دانست که تحت تأثیر عوامل مختلف، فرآیندهای مالی - پولی را به‌طور اخص، وکل ساختار اقتصادی و اجتماعی را به‌طور اعم مورد تهدید قرار می‌دهد؛ لذا برخورد جدی با این پدیده، نیاز واقعی تمام جوامع است، اما حجم بالای گردش پول در این جرم و فرامرزی بودن فعالیت‌ها و اقدامات تبهکاران و نیز سازمان‌دهی شدن اعضا به همراه نظم شدیدی که بر آن حکم فرماست، باعث شده که برخورد مبارزه با این جرائم، همکاری تمامی دولت‌های جهان را ایجاب کرده و نیازمند تمهیدات بین‌المللی باشد. به همین جهت، جامعه بین‌المللی با عزمی راسخ، در قالب تنظیم کنوانسیون‌ها و اسناد و ایجاد سازمان‌های مختلف به مبارزه با این پدیده پرداخته و کشورها را به تشریح به مبارزه با آن در سطح ملی کرده است. همراه با این موج جهانی، در کشور ما نیز چند سالی است که موضوع پول‌شویی و ضرورت مبارزه با آن و تصویب قانون خاص در رابطه با آن مطرح شده است و پس از بحث و مجادلات طولانی، لایحه‌ای در این خصوص تهیه و به مجلس فرستاده شد که هنوز مراحل نهایی خود را طی نکرده است؛ چون پس از تصویب مجلس در تاریخ ۱۳۸۲/۲/۶ با ایرادات چندی از سوی شورای نگهبان مواجه شده و به مجمع تشخیص مصلحت نظام رفته که در آنجا نیز بدون بررسی، مجدداً به مجلس شورای اسلامی بازگردانده شده است.